

commissie voor de milieu-effectrapportage

Advies voor richtlijnen voor de inhoud
van het aanvullend milieu-effectrapport
Woningbouwlocatie Amsterdam - Nieuw Oost,
eerste fase

7 juni 1990

Advies voor richtlijnen voor de inhoud
van het aanvullend milieu-effectrapport
Woningbouwlocatie Amsterdam - Nieuw Oost,
eerste fase

7 juni 1990

112A-348

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het aanvullend milieu-effectrapport Woningbouwlocatie Amsterdam-Nieuw Oost, eerste fase / [Commissie voor de milieu-effectrapportage]. - Utrecht : Commissie voor de milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-156-3
SISO 614.62 UDC [504.064.2:711.58](492*1000)
Trefw.: milieu-effectrapportage ; Amsterdam-Nieuw Oost / woningbouw ; Amsterdam-Nieuw Oost.

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan het College van Gedeputeerde
Staten van de provincie Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

uw kenmerk

uw brief

ons kenmerk
U615-90/Sc/ao/112A-347

onderwerp
Advies voor richtlijnen aanvullend
MER Woningbouwlocatie
Amsterdam-Nieuw Oost, eerste fase

utrecht,
7 juni 1990

Per brief van 3 april 1990 verzocht u als coördinerend bevoegd gezag in de milieu-effectrapportage (m.e.r.)-procedure voor de besluitvorming over de woningbouwlocatie Amsterdam-Nieuw Oost, eerste fase de Commissie voor de m.e.r. advies uit te brengen over de richtlijnen voor het door de gemeente Amsterdam hiervoor op te stellen milieu-effectrapport (MER).

Hierbij bied ik u het gevraagde advies aan overeenkomstig artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepaling milieuhygiëne (Wabm).

De in begin april 1990 gestarte (aanvullende) m.e.r.-procedure vormt een vervolg op de door de gemeente Amsterdam vrijwillig uitgevoerde m.e.r. welke op 30 mei 1988 leidde tot de vaststelling door het gemeentebestuur van Amsterdam van de Nota van Uitgangspunten Nieuw Oost, eerste fase.

In haar toetsingsadvies d.d. 23 september 1988 over het MER dat leidde tot de vaststelling van die Nota van Uitgangspunten, wees de Commissie voor de m.e.r. erop dat de uitvoeringsbesluiten voor de realisering van de nieuwe woningbouwlocatie in het IJmeer pas genomen kunnen worden wanneer voldoende duidelijkheid is geschapen over de wijze waarop de sanering van de verontreinigingen langs de Diemerzeedijk en in het aangrenzende deel van het IJmeer zal worden aangepakt.

De planvorming over de sanering is sedertdien gevorderd.

Kort voor het uitbrengen van dit advies is de Commissie op 30 mei 1990 in kennis gesteld van de verschijning van het rapport "Onderzoek saneringsmogelijkheden Diemerzeedijk" in april 1990. In dit rapport wordt een voorstel gedaan over de sanering van alle verontreinigingshaarden langs de Diemerzeedijk en in het aangrenzende IJmeer.

De Commissie heeft dit rapport niet kunnen bestuderen voor verwerking in haar advies. Daarom heeft zij niet kunnen nagaan of met het rapport voldoende duidelijkheid is ontstaan over de consequenties van de saneringsvorm voor de uitvoering van de locatie Nieuw-Oost, eerste fase. Als daarover zekerheid is ontstaan, dan kan de saneringsvorm van de Diemerzeedijk en omgeving direct doorwerken in de alternatieven. Zolang daarentegen onzekerheid blijft bestaan over de saneringswijzen en haar consequenties, dan zal het aanvullend MER er niet aan kunnen ontkomen die invloed van de verschillende saneringsmogelijkheden en de daarmee samenhangende consequenties op de uitwerking van de verschillende alternatieven te laten doorwerken.

Ik verzoek u hiermede bij de vaststelling van de richtlijnen rekening te houden.

Daarnaast vraag ik nog uw aandacht voor het volgende.

Deze m.e.r. is gericht op de realisering van de eerste fase van Nieuw Oost. Voor de besluitvorming over een eventuele tweede fase zal opnieuw een m.e.r.-procedure moeten worden gevolgd. Het door de gemeente Amsterdam op te stellen aanvullend MER richt zich dus op de realisering van de eerste fase.

De eventuele aanleg van een tweede fase kan echter gevolgen hebben, waarmee bij de aanleg van de eerste fase al rekening moet worden gehouden om onoplosbare problemen in de toekomst te voorkomen. Het aanvullend MER zal daarom toch niet uitsluitend beperkt kunnen blijven tot alleen de milieu-gevolgen van de eerste fase.

Tot slot wil ik nog een opmerking maken over de mate van gedetailleerdheid van de te verzamelen informatie.

Het aanvullend MER wordt opgesteld voor een aantal uitvoeringsbesluiten en zal dus meer detail bevatten dan het MER dat diende voor de vaststelling van de Nota van Uitgangspunten. De Commissie is zich echter bewust dat de informatie in het aanvullend MER op onderdelen, vooral wat betreft de inrichting van de woningbouwlocatie, nog niet zeer gedetailleerd kan zijn.

De Commissie zal gaarne van u vernemen op welke wijze u gebruik zult maken van haar advies.

dr. H. Cohen,
voorzitter.

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN
AANVULLEND MILIEU-EFFECTRAPPORT
WONINGBOUWLOCATIE AMSTERDAM NIEUW-OOST, eerste fase

Advies op grond van artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van de besluitvorming over een woningbouwlocatie bij Amsterdam in het IJmeer;

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, de Gemeenteraad van Amsterdam, de Minister van Verkeer en Waterstaat en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer door de Commissie voor de milieu-effectrapportage, namens deze,

de werkgroep m.e.r. Amsterdam Nieuw-Oost, eerste fase,

de secretaris,

drs. J.J. Scholten

de voorzitter,

dr. H. Cohen

Utrecht, 7 juni 1990

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES	3
3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET AANVULLEND MER	6
4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	7
4.1 Belemmeringen ten gevolge van bodemverontreinigingen	7
4.2 Samenhang tussen Nieuw Oost, eerste fase en het Zeeburger eiland	8
4.3 Samenhang tussen Nieuw Oost, eerste en tweede fase	8
4.4 De woningbouwbehoefte	9
4.5 De beoogde kwaliteit van het woon- en leefmilieu	9
5. VOORGENOMEN ACITIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	11
5.1 De opstelling van de alternatieven	11
5.2 Nulalternatief	14
5.3 Meest Milieuvriendelijke Alternatief	14
6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	16
7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU	17
8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	18
8.1 Abiotische aspecten	18
8.2 Biotische aspecten	19
8.3 Cultuurhistorische aspecten	19
8.4 Landschapsvisuele aspecten	20
8.5 Geluidhinder	20
8.6 Lucht	21
8.7 Veiligheid en leefmilieu	21
8.8 Afvalstoffen	21
8.9 Indirecte gevolgen van secundaire activiteiten	22
9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	22
10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	23
11. SAMENVATTING VAN HET MER	23

BIJLAGEN

1. Openbare bekendmaking van het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland omtrent milieu-effectrapportage voor de woningbouwlocatie Amsterdam - Nieuw Oost, eerste fase d.d. 5 april 1990.
2. Brief van het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage van 3 april 1990 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit te brengen voor de richtlijnen voor het aanvullend milieu-effectrapport.
3. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage die het advies opstelde.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

In het kader van de woningvoorziening binnen haar grenzen tot aan het jaar 2000 wil de stad Amsterdam in het IJ-meer een nieuwe woningbouwlocatie realiseren. De eerste fase van deze woningbouwlocatie omvat een landaanwinning van 296 ha voor de bouw van ongeveer 10.000 woningen in het gebied ten noordoosten van de Diemerzeedijk tussen de A-10 en het PEN¹-eiland. Voor de realisering hiervan moeten de volgende besluiten worden genomen met behulp van milieu-effectrapportage (m.e.r.):

- vaststelling van een bestemmingsplan Nieuw Oost, 1e fase voor de woningbouwlocatie en een jachthaven, ex Wet ruimtelijke ordening
- concessieverlening voor de landaanwinning, ex Wet droogmakerijen en indijkingen
- vergunningverlening voor de berging van slib dat vrijkomt bij de aanleg van cunetten, ex hoofdstuk 3 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm).

De bekendmaking van de start van de m.e.r. vond plaats in de Staatscourant van 5 april 1990 (bijlage 1) en enkele andere bladen. Per brief van 3 april 1990 (bijlage 2) verzocht het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, als coördinerend bevoegd gezag in deze m.e.r.-procedure de Commissie voor de m.e.r. om overeenkomstig de bepalingen van de Wabm te adviseren over de richtlijnen met betrekking tot de inhoud van het op te stellen milieu-effectrapport (MER).

De hiervoor geschetste besluitvorming met m.e.r. betekent het vervolg op het besluit dat het Gemeentebestuur van Amsterdam nam op 30 mei 1989 met de vaststelling van de Nota van Uitgangspunten Nieuw Oost, eerste fase. Dat besluit kwam tot stand met behulp van een vrijwillige m.e.r. welke door Amsterdam werd uitgevoerd tussen 1983 en 1988. Voor die m.e.r. adviseerde de (voorlopige) Commissie voor de m.e.r. reeds twee maal, nl. op 9 juni 1983 (advies voor richtlijnen voor dat MER) en op 23 september 1988 (toetsingsadvies over dat MER). Vanwege de directe relatie met de (vrijwillige) m.e.r. die diende voor de besluitvorming over de Nota van Uitgangspunten duidt Amsterdam als initiatiefnemer en ook als bevoegd gezag de nieuwe m.e.r.-procedure, die startte op 5 april 1990, aan als aanvullende m.e.r. waarvoor een aanvullend MER zal worden opgesteld. In dit advies hanteert de Commissie voor de m.e.r. deze termen ook om het onderscheid met de vorige procedure duidelijk te maken.

Het onderhavige advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de m.e.r. De samenstelling van deze werkgroep is gegeven in

1 De PEN-centrale heet tegenwoordig UNA-centrale.

bijlage 3. Zij is met uitzondering van drie deskundigen gelijk aan de samenstelling van de werkgroep die adviseerde over de m.e.r. die werd uitgevoerd voor de vaststelling van de Nota van Uitgangspunten Nieuw Oost, eerste fase.

De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. De Commissie vergaderde op 25 april, 9 en 30 mei 1990. Vertegenwoordigers van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer wisselden op 30 mei 1990 van gedachten met de Commissie aan de hand van een concept-advies.

Het doel van het advies van de Commissie is de milieu-aspecten van de voorgenomen aanleg van de woningbouwlocatie af te bakenen en de gewenste inhoud van het aanvullend MER aan te geven. In dit advies is dit als volgt aangepakt. In het MER ten behoeve van de Nota van Uitgangspunten Nieuw Oost, eerste fase, is reeds veel en goede milieu-informatie voor de realisering van het voornemen bijeengebracht. In haar toetsingsadvies van 23 september 1988 over dat MER is dat tot uitdrukking gebracht en ook reeds globaal aangegeven welke aspecten nadere in- en aanvulling behoeven ten behoeve van de besluiten over de uitvoering van de locatie Nieuw Oost, eerste fase. De Startnotitie die bij de start van de aanvullende m.e.r. werd bekendgemaakt, presenteert mede op basis van het toetsingsadvies van 23 september 1988 van de Commissie, een goed en helder overzicht van het merendeel van de aspecten waaraan het aanvullend MER aandacht zal moeten besteden. De Commissie acht het daarom niet nodig in dit advies voor richtlijnen voor het aanvullend MER de aandachtspunten uit de Startnotitie opnieuw te rangschikken en te presenteren. Zij volstaat ermee in dit advies die punten te benadrukken voor de opstelling van het aanvullend MER, die naar haar mening in de Startnotitie nog onvoldoende tot uiting zijn gebracht. Die punten zijn geplaatst in de volgorde van de systematiek van de Wabm, art. 41j, het eerste en het derde lid, welke beschrijft welke onderwerpen in een MER ten minste aan de orde moeten komen.

In het advies zijn de via het coördinerend bevoegd gezag ontvangen schriftelijke inspraakreacties verwerkt door middel van verwijzing in voetnoten naar de desbetreffende reactie(s) voor zover deze relevant zijn voor de opstelling van het aanvullend MER. In bijlage 4 zijn alle ontvangen reacties vermeld en kort samengevat met betrekking tot die opmerkingen die van belang zijn voor het milieu.

2.

SAMENVATTING VAN HET ADVIES

Het provinciaal bestuur van Noord-Holland heeft het voornemen bekend gemaakt van de gemeente Amsterdam om ten behoeve van de vaststelling van een bestemmingsplan (Nieuw Oost, eerste fase), de concessieverlening voor een landaanwinning en de vergunningverlening voor de berging van slib milieu-effectrapportage (m.e.r.) uit te voeren. Het betreft de aanleg en de inrichting van een woningbouwlocatie voor ongeveer 10.000 woningen met een jachthaven in het IJ-meer ten oosten van de Diemerzeedijk tussen het Zeeburger eiland en het schiereiland van de UNA-centrale. Deze m.e.r. is een vervolg op de eerder uitgevoerde vrijwillige m.e.r. door de gemeente Amsterdam, die leidde tot de vaststelling van de Nota van Uitgangspunten Nieuw-Oost, eerste fase op 30 mei 1989.

Het doel van het onderhavige advies van de Commissie voor de m.e.r. is de milieu-aspecten van het voornemen van Amsterdam ten aanzien van de realisering van deze woningbouwlocatie af te bakenen en de gewenste inhoud van het door Amsterdam op te stellen milieu-effectrapport (MER) aan te geven. Dit is als volgt gebeurd.

In het MER ten behoeve van de Nota van Uitgangspunten Amsterdam-Nieuw Oost, eerste fase is reeds veel goede milieu-informatie voor de realisering van het voornemen bijeengebracht. In het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. d.d. 23 september 1988 over dat MER is reeds globaal aangegeven welke aspecten nader in- en aanvulling behoeven voor de vaststelling van het bestemmingsplan en de concessieverlening voor de benodigde landaanwinning. De Startnotitie, die bij de start van de aanvullende m.e.r. op 5 april 1990 werd bekend gemaakt, presenteert mede op basis van het toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. d.d. 23 september 1988, een goed en helder overzicht van het merendeel van de benodigde informatie voor het aanvullend MER. In dit advies voor richtlijnen voor het aanvullend MER zijn alle in de Startnotitie vermelde onderwerpen niet opnieuw gerangschikt en gepresenteerd. Het advies volstaat ermee die punten te benadrukken die in de Startnotitie nog onvoldoende tot uiting zijn gebracht. Deze punten zijn voor deze samenvatting als volgt kort aangestipt.

Vorm en presentatie van het aanvullend MER (par. 3)

Het aanvullend MER moet tenminste drie verschillende besluiten dienen. Het ligt daarom voor de hand het aanvullend MER op te stellen als een afzonderlijk document. De samenhang met het eerdere MER en de Nota van Uitgangspunten is belangrijk.

Probleemstelling en doel (par. 4)

Speciale aandacht wordt gevraagd voor:

- belemmeringen ten gevolge van de vijf haarden van (potentiële) bodemverontreiniging langs de Diemerzeedijk en in het aangrenzende IJmeer (par. 4.1)

- de samenhang tussen het project Nieuw-Oost, eerste fase waarvoor deze m.e.r. wordt uitgevoerd en het project Zeeburger eiland, die beide gebruik zullen maken van dezelfde ontsluitingsmogelijkheden voor alle vormen van vervoer (par. 4.2)
- de samenhang tussen de eerste en een eventuele tweede fase van Nieuw Oost, omdat de aanleg van de tweede fase gevolgen kan hebben waarmee bij de aanleg van de eerste fase al rekening moet worden gehouden (par. 4.3)
- de thans bestaande inzichten over de demografische ontwikkeling in het stadsgebied van Amsterdam om vast te kunnen stellen, wanneer en in welk tempo Nieuw Oost moet worden ontwikkeld (par. 4.4)
- de beoogde kwaliteit van het woon- en leefmilieu en in het bijzonder de bereikbaarheid van de nieuwe woonwijk, de situering van de commerciële en niet-commerciële voorzieningen in verband met geluidhinder-aspecten en de nadelen verbonden aan het wonen aan het water in verband met een verhoogd verdrinkingsrisico (par. 4.5).

Al deze aandachtspunten beogen het voornemen te plaatsen in de samenhang met zijn omgeving en de daarin voorkomende ontwikkelingen.

Voorgenomen activiteit en alternatieven (par. 5)

In dit deel van het advies wordt een idee gegeven op welke wijze de opstelling van de alternatieven kan geschieden. Om te kunnen komen tot een beperkt en overzichtelijk aantal alternatieven, is het van belang om in het aanvullend MER eerst die deelactiviteiten uit te werken die bepalend zijn voor de latere stadia in de planvorming (par. 5.1). Zo is de snelheid waarmee de besluitvorming over de sanering van de Diemerzeedijk plaatsvindt van invloed op de ontwikkelingen en het aantal alternatieven. Als deze besluitvorming spoedig gebeurt, dan kan de saneringsvorm direct doorwerken in een beperking in het aantal en het type alternatieven. Indien daarentegen onzekerheid blijft bestaan over de saneringswijze, dan zal het aanvullend MER er niet aan kunnen ontkomen de invloed van de verschillende saneringswijzen te laten doorwerken op de uitwerking van verschillende alternatieven. Bij de uitwerking van het nulalternatief moet de mogelijke aanleg van een Markerwaard worden bijgesteld aan de hand van de huidige stand van zaken. Ook moeten belangrijke ontwikkelingen die mogelijk binnen het studiegebied kunnen plaatsvinden, betrokken worden bij de autonome ontwikkeling (par. 5.2).

De Startnotitie geeft reeds een goede aanzet voor de opstelling van het wettelijk verplichte alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast. Aanvullende suggesties worden gegeven in par. 5.3 van het advies. Daarbij is belangrijk de vraag welke van deze milieu-vriendelijke maatregelen en uitvoeringen van deel-activiteiten ook rechtstreeks kunnen worden opgenomen in het zogeheten Plan-alternatief.

Te nemen en eerder genomen besluiten (par. 6)

Het advies wijst op het milieubeleid van de Rijksoverheid inzake risico-management vanwege het belang van veiligheidszones langs het Amsterdam-Rijnkanaal en rondom de (uit te breiden) UNA-centrale voor de woningbouwlocatie.

In het aanvullend MER moet de status en de betekenis van alle reeds genomen besluiten en van beleidsvoornemens voor de voorgenomen activiteit worden duidelijk gemaakt.

Bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkeling van dat milieu (par. 7)

In het aanvullend MER moet de omvang van het studiegebied afhankelijk worden gesteld van de verschillende relaties tussen het plangebied en haar omgeving. Er dient rekening gehouden te worden met de uitstralingseffecten van de recreatiedruk als gevolg van de aanleg van de jachthaven.

Beschrijving van de gevolgen voor het milieu (par. 8)

De effectvoorspelling in het aanvullend MER moet waar mogelijk zo veel mogelijk gekwantificeerd worden. Effecten-matrices met schatting van de effecten met de tekens +, -, 0, ? en nvt, zoals die werden gepresenteerd in het MER voor de nota van Uitgangspunten Nieuw Oost, 1e fase zijn veel te grof om zonder verdere verfijning en kwantificering gebruikt te kunnen worden in het aanvullend MER ten behoeve van de uitvoeringsbesluiten.

In de paragrafen 8.1 tot en met 8.9 van het advies wordt ingegaan op de te verwachten gevolgen per milieu-aspect in aanvulling op die onderwerpen die reeds genoemd zijn in de Startnotitie; het gaat om abiotische-, biotische-, cultuurhistorische aspecten, geluidhinder, lucht, veiligheid en leefmilieu, afvalstoffen en secundaire gevolgen.

Vergelijking van de alternatieven (par. 9)

Hoe worden de gevolgen voor het milieu van de verschillende alternatieven gewaardeerd en hoe worden deze in onderlinge vergelijking per milieu-aspect gewaardeerd?

Leemten in kennis en informatie (par. 10)

Welke leemten in kennis en informatie bestaan er nog? Welke onzekerheden zijn er ten aanzien van de gebruikte gegevens, de gebruikte voorspellingsmethoden en de te verwachten milieu-gevolgen? Wat is het belang van deze leemten in de besluitvorming? De vastlegging van de uitgangssituatie en de monitoring van het milieu onder invloed van de realisering van de activiteit en andere (autonome) ontwikkelingen is nodig voor de evaluatie achteraf.

Samenvatting van het MER (par. 11)

De samenvatting moet goed afgestemd zijn op de inhoud van het aanvullend MER.

3.

VORM EN PRESENTATIE VAN HET AANVULLEND MER

Het aanvullend MER zal worden opgesteld ten behoeve van de besluiten over de uitvoering van de woningbouwlocatie Nieuw Oost, eerste fase. Omdat het gaat om verscheidene m.e.r.-plichtige besluiten, ligt het voor de hand dat het aanvullend MER wordt opgesteld als een afzonderlijk document.

Vanwege de relatie met het eerdere MER en alle daarmee samenhangende documenten (4 MER-delen, een herziene versie van deel 1, samenvatting van dat MER en de Nota van Uitgangspunten Nieuw Oost, eerste fase) is het van belang dat verwijzingen naar die documenten in het aanvullend MER steeds geschieden op een heldere en consequente wijze indien nodig met letterlijke citaten en samenvattingen.

Technische informatie, een begrippenlijst en een opsomming van alle geraadpleegde en aangehaalde literatuur kunnen in bijlagen bij het aanvullend MER worden opgenomen.

In haar toetsingsadvies van 23 september 1988 maakte de Commissie opmerkingen over de nogal uiteenlopende getallen die het MER van 1988 en de Nota van Uitgangspunten Nieuw Oost, eerste fase gaven over de aantallen te bouwen woningen, de oppervlakte van het plangebied en het aantal arbeidsplaatsen in Nieuw Oost, eerste fase.

De Commissie is verheugd te constateren dat in de Startnotitie daarin reeds meer lijn is gebracht.

De Commissie adviseert een consequente hantering in het aanvullend MER en bijbehorende documenten van woningaantallen, oppervlakten, arbeidsplaatsen e.d. Ook zal de nodige aandacht moeten worden gegeven aan een goede afwerking van figuren, tabellen en kaarten in het aanvullend MER, met titel, legenda, schaal aanduiding en bronvermelding.

4.

PROBLEEMSTELLING EN DOEL

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd".

In aanvulling op die aspecten van de probleemstelling en het doel van het voornemen die reeds in de Startnotitie zijn aangehaald, vraagt de Commissie nog speciale aandacht voor de volgende onderwerpen.

4.1

Belemmeringen tengevolge van bodemverontreinigingen

In het studiegebied zijn een vijftal haarden van (potentiële) bodemverontreinigingen bekend:

- a). de brand- en stortplaats van chemisch afval langs de Diemerzeedijk met hieruit voortvloeiende verontreiniging van bodemslib in het aangrenzend IJmeer;
- b). de voormalige afvalstortplaats aan de Diemerzeedijk;
- c). de voormalige stortplaats van grof puin;
- d). het stortlichaam van vliegias (vliegias kan o.a. dioxinen bevatten);
- e). slibresiduen van het vroegere effluent van de vroegere rioolwaterbuis langs de strekdam.

Volgens onderzoek naar de laatst (onder e) genoemde verontreinigingen liggen de gehalten rond de A-waarden zodat hier vooralsnog geen nadere activiteit nodig blijkt. De onder punt a genoemde stortplaats heeft tot ernstige bodemverontreiniging geleid, waarvoor vier sanerings scenario's zijn beschreven. Vastgesteld wordt dat in de Startnotitie hoofdzakelijk aandacht wordt besteed aan de sanering van deze brand- en stortplaats (met name pp. 8 en 19). Onderzoeksresultaten omtrent de verontreinigingen als gevolg van de potentiële bronnen genoemd onder b, c en d worden niet vermeld. Op p. 47 van de Startnotitie wordt alleen vermeld dat het bodemslib in het IJmeer hier slechts in geringe mate is verontreinigd. Vier van de vijf bekende haarden van (potentiële) bodemverontreiniging vormen derhalve een belemmering op verschillende niveaus behorende bij de besluitvorming over het voornemen:

- op het planniveau leidt de onzekerheid over de mate van bodemverontreiniging (locaties b,c en d) en over de keuze van de wijze van sanering (locatie a en eventueel b, c en/of d) tot het in beschouwing moeten nemen van extra alternatieven (zie ook paragraaf 5.1 van dit advies) of tot vertraging (wachten op onderzoeksresultaten);
- op uitvoeringsniveau zal de onzekerheid eveneens tot vertraging leiden. Dat betekent wachten op sanering (a) en onderzoeksresultaten plus een eventuele sanering (b, c en d).

De Commissie acht het onontkoombaar dat in het MER duidelijk wordt beschreven welke acties volgens welk tijdpad ten aanzien van voornoemde aandachtspunten worden voorzien². Overigens kan wel worden opgemerkt dat de voorgenomen integrale ophoging van de woningbouwlocatie tot gevolg zal hebben dat de kans op verplaatsing van de verontreinigingen naar het plangebied onder invloed van grondwaterstromingen minimaal zal zijn.

4.2 Samenhang tussen Nieuw Oost, eerste fase en het Zeeburger eiland

Zowel in het toetsingsadvies van de Commissie d.d. 23 september 1988 (op blz. 12 en 18) als in de Startnotitie (op blz. 20 en 30) wordt gewezen op de samenhang in de ontwikkeling van Nieuw Oost, eerste fase en het Zeeburger eiland.

In de Startnotitie op blz. 20 staat aangekondigd dat voor het Zeeburger eiland een aparte Nota van Uitgangspunten (en dus ook een apart bestemmingsplan) zal/zullen worden opgesteld. Reeds in haar toetsingsadvies (blz. 27) van 23 september 1988 stelde de Commissie dat nagegaan zou moeten worden in hoeverre het mogelijk is de besluitvorming over de bestemmingsplannen voor Nieuw Oost, eerste fase en het Zeeburger (IJ-) eiland te combineren.

Uit mededeling van de gemeente Amsterdam blijkt dat een dergelijke combinatie in de loop van deze m.e.r. niet mogelijk is. De Commissie acht de samenhang tussen beide projecten die gebruik zullen maken van dezelfde ontsluitingsmogelijkheden voor alle vormen van vervoer, echter zo belangrijk dat zij in het geval dat gecombineerde besluitvorming onmogelijk is, aandringt op een zo groot mogelijk gebruik van alle voor Nieuw-Oost, eerste fase relevante informatie over het Zeeburger eiland die tijdens de opstelling van het aanvullend MER kan worden bijeengehaald.

4.3 Samenhang tussen Nieuw Oost, eerste en tweede fase

In de Startnotitie (blz. 7) staat dat voor besluitvorming over een eventuele tweede fase in de realisering van de totale woningbouwlocatie Nieuw-Oost opnieuw een m.e.r.-procedure zal worden gevolgd. De aanleg van de tweede fase kan echter gevolgen hebben, waarmee bij de aanleg van de eerste fase al rekening moet worden gehouden om onoplosbare milieuproblemen in de toekomst te voorkomen.³ Zo zal er tenminste een globale indicatie moeten zijn van de verkeersstromen op

2 Tijdens een contact met bevoegd gezag en initiatiefnemer op 30 mei 1990 is de Commissie op de hoogte gebracht van de verschijning van het rapport "Onderzoek saneringsmogelijkheden Diemerzeedijk" in april 1990. In dit rapport wordt een voorstel voor de sanering van alle verontreinigingshaarden gedaan. De Commissie heeft de inhoud van dit nieuwe rapport niet kunnen bestuderen voor verwerking in haar advies.

3 Zie ook de reactie van de regionale inspecteur van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne in Noord-Holland (Bijlage 4, reactie nr.5)

de ontsluitingswegen van het gebied waar de tweede fase wordt ontwikkeld, omdat dat verkeer ook de infrastructuur van de eerste fase belast en daar o.a. aanleiding kan gaan geven tot een wettelijk niet aanvaardbare toename van de geluidhinder. Verder acht de Commissie het gewenst in het aanvullend MER de effecten van de landaanwinning op de waterhuishouding en de waterkwaliteit van het resterende IJmeer en het daarmee samenhangende oppervlaktewater alsook voor de ecologische hoofdstructuur voor het totale plan Nieuw Oost globaal te verkennen om daarmee rekening te kunnen houden bij de uitvoering van de eerste fase.

4.4 De woningbouwbehoefte

In het MER ten behoeve van de Nota van Uitgangspunten is de woningbouwbehoefte van Amsterdam uiteengezet, die aan de basis ligt van de planvorming voor Nieuw Oost. In haar toetsingsadvies (blz. 11) van 23 september 1988 maakte de Commissie kritische opmerkingen over de daarbij gehanteerde getallen betreffende de veronderstelde daling in de gemiddelde woningbezetting van "ca. 2,1 nu naar 1,88 à 1,96 personen in het jaar 2000" (MER deel 2, blz. 18), die in belangrijke mate de voorspelde uitbreidingsbehoefte bepaalt (29.000 à 38.000 woningen, zie MER deel 2, blz. 19 en MER, deel 1 herziene versie februari 1990, blz. 11). De Commissie dringt er op aan in het aanvullend MER een beschouwing op te nemen over de thans bestaande inzichten over de demografische ontwikkeling.⁴ Hieruit kan worden afgeleid, wanneer en in welk tempo Nieuw Oost moet worden ontwikkeld.

4.5 De beoogde kwaliteit van het woon- en leefmilieu

In het MER voor de Nota van Uitgangspunten werd een beschouwing gemist over de invloed van de (geringe) bereikbaarheid en de geïsoleerde ligging van de geplande woningbouwlocatie op de kwaliteit van het woon- en leefmilieu. Dit aspect zal in de probleemstelling van het aanvullend MER alsnog aan de orde moeten komen (zie ook het toetsingsadvies van de Commissie d.d. 23 september 1988, blz. 29).

In het Plan-alternatief wordt (Startnotitie blz. 30) de realisatie voorzien van commerciële en niet-commerciële voorzieningen met een potentieel van ca. 7000 arbeidsplaatsen, grotendeels gesitueerd in een hoofdcentrum en langs de centrale verkeersas, waar de bedrijfsbebouwing tevens een geluidwerende functie voor de achterliggende woonbebouwing zal hebben. De haalbaarheid van de bedrijfsbebouwing langs de centrale as (ca. 2,5 km tweezijdig) verdient aandacht en tevens de consequenties van de aard van de geluidwerende voorzieningen waar de afscherpende bebouwing geheel of gedeeltelijk ontbreekt. De laatste

4 Zie ook de reactie van de Stichting Natuur en Milieu (Bijlage 4, reactie nr. 1).

vraag is tevens actueel bij het Meest Milieu-vriendelijke alternatief, waar de bedrijfsbebouwing geconcentreerd is gedacht rond in- en uitgangen van de wijk.

Met name uit de Nota van Uitgangspunten (Nieuw Oost, eerste fase, d.d. 30.05.89) blijkt dat open water een belangrijk element is in het stedenbouwkundig ontwerp. Op diverse plaatsen zullen tuinen van particulieren er zelfs direct aan grenzen. De Commissie wil in dit verband wijzen op het verhoogde verdrinkingsrisico dat dit aspect van het ontwerp met name voor peuters met zich mee kan brengen⁵.

In de Startnotitie op blz. 28 vraagt de probleemstelling (onder meer): "Op welke wijze kan de eerste fase van Nieuw Oost zodanig worden uitgevoerd (landaanwinning) en ingericht (bestemmingsplan), dat op stedelijk niveau een hoogwaardig woon-, werk-, en recreatiemilieu ontstaat, dat past binnen de stedelijke structuur van Amsterdam...". Het gemeentebestuur van Diemen wijst⁶ er terecht op, dat hierbij sprake dient te zijn van de **regio** Amsterdam.

5 In Lelystad waar was gekozen voor een stedenbouwkundig ontwerp waarin de woonwijken via stadgrachten zijn afgeschermd van de stadsautowegen, heeft de gemeente dit risico naderhand weten te beperken door het plaatsen van laaghekwerk ("stophekje") langs het open water.

6 Bijlage 4, reactie nr. 4.

5.

VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen"*.

In hoofdstuk 3 (blz. 29 t/m 36) van de Startnotitie wordt een goede aanzet gegeven voor de opstelling van het aanvullend MER op dit onderdeel. Daarnaast moet speciale aandacht worden gegeven aan de volgende punten.

5.1 De opstelling van de alternatieven

In de Startnotitie wordt voorgesteld drie alternatieven uit te werken, te weten de referentiesituatie (het Nul-alternatief), het Plan-alternatief en het zogeheten Meest Milieuvriendelijke alternatief, d.w.z. het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast. Daarnaast wordt in de Startnotitie duidelijk gemaakt om welke deelactiviteiten het gaat:

- de landaanwinning, inclusief het graven van cunetten en de verwerking en/of berging van de vrijkomende specie, de dijk aanleg en de ophoging met IJsselmeer- en/of Noordzeezand met behandeling van de eventuele zoutbelasting;
- de aanleg van de jachthaven en de vaargeul naar de jachthaven inclusief specieberging;
- de aanleg van eilanden, eventueel in combinatie met specieberging;
- de inrichting van de woningbouwlocatie met de verschillende specifieke woonmilieus en de realisering van de commerciële en niet-commerciële voorzieningen;
- de aanleg van de ontsluiting van de locatie voor alle vormen van verkeer en het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen;
- de ontwatering van de locatie en de (gescheiden) afvoer van hemel- en afvalwater;
- natuurbouw speciaal op de overgangen van land naar water.

De Startnotitie maakt nog niet duidelijk hoe deze deelactiviteiten kunnen worden samengevoegd in een Plan-alternatief, respectievelijk een Meest Milieuvriendelijk alternatief. Voor alle deelactiviteiten kunnen nl. varianten worden bedacht die, indien samengevoegd, zouden kunnen leiden tot een groot aantal verschillende alternatieven. Omdat dit niet kan resulteren in een praktische opstelling van een beperkt en overzichtelijk aantal alternatieven, is het van belang om in het MER die deelactiviteiten eerst uit te werken die bepalend zijn voor de latere stadia in de planvorming. Daarbij wordt met name gedacht aan:

- de hoeveelheden baggerspecie die vrij zullen komen bij het graven van de cunetten en de aanleg van de jachthaven met de bijbehorende vaargeul. Om welke hoeveelheden gaat het, welk deel hiervan zal niet of weinig verontreinigd en geschikt zijn voor nuttig gebruik

in de aanleg van eilanden en natuurbouw en als zwarte aarde voor tuin- en plantsoenaanleg⁷?

- de ligging van de geluidhinderzones langs de A-10, de ontsluitingsroutes, de UNA-centrale en het industriegebied oostelijk havengebied en Zeeburger eiland, waarbinnen alleen gebouwd kan worden met gebruik maken van geluidwerende voorzieningen. In dit verband is het wellicht goed te herinneren aan de opmerking in het MER voor de Nota van Uitgangspunten, deel 4, paragraaf 3.5.1 en figuur 12 waar staat: "Zonder ontheffing kan een groot gedeelte (van Zeeburg)⁸ niet worden gebouwd";
- de ligging van een veiligheidszone langs het Amsterdam-Rijnkanaal in verband met het vervoer van gevaarlijke stoffen over dat kanaal, alsook die langs de vaargeul in het Buiten-IJ en rondom de (uit te breiden) UNA-centrale. Welke zijn de te respecteren afstanden voor huizenbouw? (zie het toetsingsadvies van 23 september 1988, blz. 29). In dit verband wordt gewezen op het milieubeleid van de Rijksoverheid inzake het risico-management (zie par. 6 van dit advies). Ook zal rekening moeten worden gehouden met een voldoende afstand tot de rioolwaterzuiveringsinstallatie Amsterdam-Oost met name in verband met stank en kiemverspreiding ten gevolge van aërosolvorming.⁹
- de aard van de woningbouw en de verdeling van de verschillende woonmilieus, de aard en de ligging van de verschillende soorten voorzieningen en bedrijfsbebouwing.
- het ontwerp van de stedenbouwkundige structuur in het licht van het stimuleren van een hoog openbaar vervoergebruik¹⁰, in samenhang met het gehele vervoersysteem.
- de wijze waarop gevolg zal worden gegeven aan het uitgangspunt van het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam op blz. - 20 van de Startnotitie welke luidt: "Bij de inrichting van het gebied wordt gestreefd naar een reductie van de energievraag en in de restvraag wordt zoveel mogelijk met milieu-vriendelijke energiebronnen voorzien".
- de wijze waarop uitvoering kan worden gegeven aan de opmerking in par. 4.2.1.1 van de Startnotitie: " de inventarisatie van de kwaliteiten en potenties van het landschap en de mogelijkheden die deze bieden om de verschillende gebruiksvormen zorgvuldig op elkaar af te stemmen , scheidt de basis voor het opstellen van samenhangende en goed vergelijkbare alternatieven".

7 Hierbij kan de reactie van de gemeente Diemen worden betrokken, die baggerspeciebergings op het PEN(UNA)-eiland onaanvaardbaar vindt (Bijlage 4, reactie nr. 4).

8 In dat MER werd de eerste fase van Nieuw Oost nog aangeduid met Zeeburg. De naam Zeeburg is nu gereserveerd voor het IJ-eiland.

9 Zie de reactie van de regionaal inspecteur van de Volkgezondheid voor de Milieuhygiëne in Noord-Holland (Bijlage 4, nr. 5)

10 Een gridstructuur leidt tot langere loopafstanden dan bijvoorbeeld bij het ontwerp voor een autoloze wijk, zoals dat is ontwikkeld voor de Middelveldsche Akerpolder.

Daarnaast zal de besluitvorming over de wijze van sanering van de verontreinigingen aan de Diemerzeedijk van grote invloed zijn op de uitwerking van de alternatieven.¹¹ De opmerking op blz. 29 van de Startnotitie dat afstemming van het plan op de sanering van de Diemerzeedijk moet gebeuren in het kader van het Meest Milieuvriendelijke alternatief is niet juist. Deze afstemming mag niet beperkt blijven tot alleen dat alternatief. In dit verband behoeft alleen maar te worden gewezen op de passage in de Nota van Uitgangspunten (blz. 19), die stelt dat twee van de onderzochte saneringsvarianten de planopzet van het plandeel II (het zuidoostelijk deel van de eerste fase) beïnvloeden. Als deze besluitvorming spoedig plaatsvindt, dan kan de saneringsvorm van de Diemerzeedijk direct doorwerken in de uitwerking van de alternatieven. Indien daarentegen onzekerheid blijft bestaan over de saneringswijze van alle verontreinigde gebieden aan de Diemerzeedijk, inclusief de afval- en de vliegassorten en hun omgeving, dan zal het aanvullend MER er niet aan kunnen ontkomen de invloed van de verschillende saneringswijzen op de uitwerking van de verschillende alternatieven te laten doorwerken. Ook andere randvoorwaarden die genoemd zijn in de Startnotitie (par. 2.4, blz. 23 t/m 25), die van invloed kunnen zijn op de technische uitvoering van de landaanwinning en de woningbouwlocatie, moeten in het beginstadium van de ontwikkeling van de alternatieven worden betrokken. De gemeente Diemen wijst in haar inspraakreactie op het door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland goedgekeurd bestemmingsplan Diemen-Noord 1988. In dat plan is geen rekening gehouden met een wegontsluiting van Nieuw Oost op de A1 via de Diempolder.¹² Op deze wijze kan worden nagegaan welke uitvoering van de verschillende deelactiviteiten - en dus van de daaruit samen te stellen alternatieven - reëel is en welke niet. Dat moet op haar beurt ertoe bijdragen dat het aantal alternatieven wordt teruggebracht tot een klein en overzichtelijk aantal reële alternatieven, waaruit vervolgens een Plan-alternatief en een Meest Milieuvriendelijk alternatief naar voren kunnen komen. Daarbij moet dan nog het volgende worden bedacht. In de Startnotitie worden verschillende mitigerende maatregelen genoemd, die kunnen worden toegepast. Welke van deze maatregelen zullen in het Plan-alternatief en welke zullen in het Meest Milieuvriendelijke alternatief worden ondergebracht?¹³

Het gaat daarbij onder meer om:

- riolering (gescheiden of verbeterd gescheiden stelsel)
- sanering van verontreinigde bodem (verschillende scenarios)
- zandophoging (herkomst zand, zandputten in het IJsselmeer, waar en tot welke concentratie verminderen van de zoutlast uit Noordzeezand).

11 Zie ook Bijlage 4, reactie nr. 5.

12 Bijlage 4, reactie nr. 4. De gemeente Amsterdam is echter in beroep gegaan bij de Kroon tegen dit bestemmingsplan.

13 Zie hiervoor ook de reactie van de Stichting Natuur en Milieu (Bijlage 4, reactie nr 1.)

5.2 Nul-alternatief

In het MER voor de Nota van Uitgangspunten werd veel aandacht besteed aan de rol van de mogelijke aanleg van een Markerwaard in de autonome ontwikkeling en de effecten op de uitvoering van het voornemen. Deze aandacht valt te verklaren uit de lange opstellingsgeschiedenis van dat MER, die al in 1983 begon. In de Startnotitie wordt de rol van een Markerwaard niet vermeld. In het aanvullend MER zal de autonome ontwikkeling op dit punt aan de huidige stand van zaken moeten worden aangepast.

In de beschrijving van de autonome ontwikkeling moeten de mogelijke ontwikkelingen genoemd op blz. 29 van de Startnotitie betreffende een grofvuil- en slibstort en een slibverbrandingsinstallatie op het PEN (UNA)-eiland worden opgenomen.

5.3 Meest Milieuvriendelijke alternatief

Artikel 41j, lid 3 van de Wabm:

"Tot de Ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast."

In het toetsingsadvies d.d. de Commissie van 23 september 1988 en de Startnotitie zijn aanzetten gegeven voor de opstelling van dit alternatief. Daaraan kunnen nog de volgende opmerkingen en vragen worden toegevoegd.

In de Startnotitie wordt met het aandachtspunt verkeer en vervoer (op blz. 35) geraakt aan het aspect geluidhinder en de maatregelen die kunnen worden genomen om deze hinder terug te dringen. In het aanvullend MER zal voor het Meest Milieuvriendelijke alternatief daarnaast moeten worden beschouwd hoe door nog andere maatregelen aan de bron (o.a. toepassing van geluidarm asfalt) en in het geluidoverdrachts-traject de geluidssituatie kan worden verbeterd.

Het is gewenst ook aan te geven wat de beste mogelijkheden zijn om met de bestaande verkeers- en vervoerssystemen een zo hoog mogelijk aandeel openbaar vervoer en langzaam verkeer¹⁴ te bewerkstelligen.

Welke mogelijkheden bestaan er om het koelwater van de UNA-centrale te gebruiken voor stadsverwarming b.v. voor de nieuwe woonwijk?

Welke maatregelen moeten worden getroffen en hoe omvangrijk moet het randmeer tussen de locatie en de Diemerzeedijk zijn om het zelfverzorgend en zelfreinigend watersysteem te kunnen zijn zoals is aangegeven op blz. 32-34 van de Startnotitie? Ook het samenspel van de milieu-factoren in het zelfverzorgend en zelfreinigend watersysteem met de aansluitende drassige en minder natte groenstroken, alsmede de voor recreatie bestemde parkgebieden, vraagt daarbij aandacht. Kan dit geheel uitgroeien tot een ecologische levensgemeenschap van enige omvang en betekenis?

14 Bijlag 4, reactie nr. 7

Randvoorwaarden voor het ontstaan van zulk een samenhangend systeem mogen in het aanvullend MER niet ontbreken¹⁵.

Verder moet in het kader van dit alternatief een afweging worden gemaakt tussen verschillende ingrepen en toepassingen van technieken en materialen die naast voordelen ook nadelen voor het milieu kunnen hebben. Een goed voorbeeld hiervoor is de mogelijke toepassing van zoet IJsselmeerzand voor de ophoging van de locatie. Toepassing van dit zand is gunstig voor de locatie zelf, maar brengt negatieve effecten met zich mee op de plaats van de zandwinning. Een ander voorbeeld is gegeven in par. 4.4 van dit advies met betrekking tot de situering van de bedrijfsbebouwing rond in- en uitgangen van de wijk of in een hoofdcentrum en langs de centrale verkeersas.

15 De directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in Noord-Holland pleit voor een scheiding van natuur- en recreatiefuncties in de uitwerking van het meest milieu-vriendelijke alternatief, waarbij het gebied aan de Dimerzeedijk een natuurfunctie krijgt en de park- en sportvoorzieningen elders worden gesitueerd. (Bijlage 4, reactie nr. 9, vervolgbadzijden 1 en 2).

6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

Artikel 41j, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven".

De Startnotitie maakt voldoende duidelijk voor welke besluiten het aanvullend MER moet worden opgesteld. Daaronder bevinden zich ook mogelijk besluiten die niet genomen behoeven te worden: het besluit dat de Minister van VROM alleen dient te nemen indien de te bergen baggerspecie verontreinigd is boven de toetsingswaarde volgens de DBW/RIZA-normering en het besluit ex hoofdstuk 3 van de Wabm door het College van Gedeputeerde Staten alleen indien het gaat om berging van slib op het land.

In dit deel van het aanvullend MER zal ook duidelijk moeten worden gemaakt hoe de besluitvorming over de bodemsanering aan de Diemerzeedijk zich verhoudt tot die besluiten waarvoor het aanvullend MER wordt opgesteld.

In paragraaf 2.5 van de Startnotitie worden de reeds genomen besluiten en beleidsvoornemens aangestipt die randvoorwaarden of beperkingen kunnen opleggen aan de voorgenomen activiteiten. Aan deze lijst moet worden toegevoegd het Rijksmilieubeleid inzake risico-management welke aangeeft dat een risico van 1 op 1 miljoen ongevallen per jaar met dodelijke afloop een aanvaardbare waarde vertegenwoordigt en dat een risico van 1 op 100 miljoen ongevallen per jaar met dodelijke afloop als streefwaarde erkent. Dit beleid is neergelegd in het IMP-Milieu 1986-1990.

Nog belangrijker dan een opsomming van deze besluiten en voornemens is dat in het aanvullend MER de status en de betekenis van deze besluiten en voornemens voor de voorgenomen activiteiten duidelijk worden gemaakt. Zal b.v. het komende Provinciaal Plan voor de verwijdering van zuiveringsslib c.a. en baggerspecie binnen het studiegebied locaties aanwijzen voor de stort en/of verbranding van (zuiverings-)slib op het PEN (UNA)-eiland? (zie blz. 29 van de Startnotitie). En een ander voorbeeld: welke betekenis moet worden gehecht aan de natte as tussen Waterland en het Vechtplassengebied als onderdeel van de voorgestelde ecologische hoofdstructuur in het beleidsvoornemen van het Natuurbeleidsplan?¹⁶

16 Zie ook Bijlage 4, reactie nr. 1.

7.

BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU

Artikel 41j, lid 1, onder d van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen"*.

Op blz. 38 van de Startnotitie staat terecht dat twee schaalniveaus van het studiegebied worden onderscheiden en dat wat betreft het aspect landschap het studiegebied beperkter kan zijn dan voor natuur. Vervolgens wordt de omvang van het studiegebied geschetst in de beperkte zin als voor het aspect landschap en wordt het onderscheid op twee schaalniveaus dus niet gemaakt.

Het spreekt vanzelf dat in het aanvullend MER dit onderscheid wel dient te worden gemaakt en dat voor de deelactiviteit recreatie als gevolg van de aanleg van de jachthaven en het wonen aan het water een veel groter uitstralingseffect kan worden verwacht dan is aangegeven in de Startnotitie.

Bij de afbakening van het studiegebied en de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu moet hiermee rekening worden gehouden.

Tijdens de opstelling van het aanvullend MER dient er op te worden gelet dat hierin voor elk der m.e.r.-plichtige activiteiten voldoende informatie kan worden teruggevonden. Zo zal ten aanzien van de landaanwinning een beschouwing over de waterhuishouding en de waterkwaliteit in het IJmeer en het daarmee samenhangende oppervlaktewater niet mogen ontbreken (zie ook opmerking in par. 4.3 van dit advies).

De resultaten van de in hoofdstuk 4.2 van de Startnotitie aangekondigde onderzoeken moeten in het aanvullend MER zodanig worden samengevoegd met de reeds bestaande informatie, zodat een samenhangend en geïntegreerd geheel ontstaat van de bestaande toestand van het milieu voorzover dat van betekenis is voor de effectvoorspelling bij uitvoering van de woningbouwlocatie.

8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 41j, lid 1, onder e van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven".

De gevolgen voor het milieu zullen bij voorkeur en indien mogelijk in absolute zin moeten worden beschreven. Dit is van belang voor een kwantitatieve vergelijking van de alternatieven en voor de evaluatie achteraf. Welke methoden en modellen worden in het aanvullend MER gebruikt bij het maken van voorspellingen? Wat is de mate van betrouwbaarheid die aan deze methoden en modellen kan worden toegekend? Welke aannamen liggen daaraan ten grondslag? Welke variatie in de voorspellingsresultaten kan worden verwacht als gevolg van andere aannamen en/of van onzekerheden en onnauwkeurigheden in de methoden? Bij onzekerheid over het optreden van effecten moet worden uitgegaan van de slechtst denkbare situatie. In dit verband wijst de Commissie op haar opmerking in het toetsingsadvies d.d. 23 september 1988 waar zij schrijft: "De in het MER (voor de Nota van Uitgangspunten Nieuw Oost, eerste fase) gepresenteerde effecten-matrices met schatting van de effecten uitgedrukt met de tekens +, -, 0, ? en nvt zijn hooguit bruikbaar voor de besluitvorming over de Nota van Uitgangspunten, maar veel te grof om zonder verdere verfijning en zo mogelijk kwantificering gebruikt te kunnen worden voor de besluitvorming over de feitelijke uitvoeringsbesluiten".

Hoofdstuk 4 van de Startnotitie (blz. 37 t/m 48) geeft reeds veel aandachtspunten aan voor behandeling in het aanvullend MER. De navolgende opmerkingen zijn bedoeld in aanvulling daarop.

8.1 Abiotische aspecten

De effecten van elk der m.e.r.-plichtige activiteiten op de abiotische aspecten zal voldoende ruim moeten worden beschreven. Voor wat betreft de landaanwinning geldt dit met name de waterhuishouding en de waterkwaliteit van het IJmeer (waaronder effluent rioolwaterzuiveringsinrichting Amsterdam Oost, koelwater UNA-centrale bij verschillende scenario's ten aanzien van het vermogen), van de stadsgrachten van Amsterdam, van het deel van de Amstelboezem dat thans op het IJmeer loost en van andere hiermee samenhangend oppervlaktewateren (zie ook opmerking in par. 4.3 van dit advies). Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de volgende punten.

- Welke verhouding wordt verwacht in de toepassing van 'zout' en 'zoet' zand in de ophoging van de woningbouwlocatie? Om welke hoeveelheden gaat het en om hoeveel transporten?
In het geval van toepassing van zeezand: hoe groot zal de zoutbelasting voor het IJmeer zijn?

In het geval van IJselmeerzand: hoeveel zal uit vaargeulen komen en uit diepe zandwinputten?

- Welke hoeveelheden baggerspecie zullen moeten worden verwerkt? - Hoeveel hiervan is (licht)verontreinigd slib en zal moeten worden geborgen? Waar zal deze berging kunnen geschieden, onder water en/of op het land? Hoe zal berging kunnen plaatsvinden om te kunnen voldoen aan de IBC-criteria? Welke hoeveelheden baggerspecie kunnen worden gebruikt voor natuurbouw en voor de aanleg van recreatie-eilanden zoals aangegeven op blz. 34 en 36 van de Startnotitie? Waar zouden deze eilanden komen te liggen?
- Mag worden aangenomen dat waterleidingen en riolering worden aangelegd in het (schone) ophoogmateriaal en niet in de ondergrond waar mogelijk verontreinigingen aanwezig kunnen zijn of naar toe getransporteerd kunnen worden via grondwaterbewegingen?

8.2 Biotische aspecten

- Welke biotische kenmerken en kwaliteiten zal het randmeer tussen de locatie en de Diemerzeedijk moeten hebben om te kunnen functioneren als een zelfverzorgend en zelfreinigend watersysteem? Welke beheersmaatregelen zullen nodig zijn om het systeem in stand te houden?
- Op blz. 38 van de Startnotitie staat een lijst van onderzoeken aangegeven, die moeten worden uitgevoerd voor de beschrijving van de referentiesituatie (Nul-alternatief). In het aanvullend MER zal (op basis van navolgbare feiten en veronderstellingen en indien mogelijk in absolute termen) duidelijk moeten worden gemaakt welke invloed de aanleg van Nieuw Oost, eerste fase en de relevante daarmee samenhangende deelactiviteiten zullen hebben op de planten, dieren en relaties die het onderwerp zijn van die onderzoeken. Hierbij zal ook de recreatiedruk moeten worden betrokken die uitgaat van de jachthaven en de eventueel aan te leggen recreatie-eilanden op de ecologische functies van het resterende IJmeer, het Markermeer en de relaties met de omliggende gebieden¹⁷.

8.3 Cultuurhistorische aspecten

- Welke invloed is te verwachten van de aanleg van Nieuw Oost, eerste fase op de cultuurhistorisch belangrijke elementen van de Die-

¹⁷ De Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in Noord-Holland wijst op het effect van verstoring in die gebieden die zowel een natuur- als een recreatiefunctie zouden krijgen. (Bijlage 4, reactie nr. 9, vervolgblad 2).

merzeedijk en de daarop aanwezige historische belangwekkende bouwwerken? Welk streefpeil zal in het landaanwinningsgebied worden gekozen? Bestaat er kans op een daling van de grondwaterstand op het "oude land" waardoor de fundering van gebouwen kan worden aangetast?

8.4 Landschapsvisuele aspecten

In hoeverre zal het landschapsvisuele karakter van het studiegebied veranderen door de aanleg van de woningbouwlocatie? Dit betreft met name negatieve effecten, bijvoorbeeld in de vorm van horizonvervuiling (hoogbouw), maar ook mogelijke positieve effecten in de vorm van natuurbouw.

Aan welke bouwhoogtes wordt gedacht bij concentraties van de bedrijfs- en kantoorgebouwen bij de in- en uitgangen van de wijk, zoals in het Meest Milieuvriendelijke alternatief?

8.5 Geluidhinder

Verkeer en vervoer:

- Op welke wijze komen de verkeersprognoses tot stand? In hoeverre wordt rekening gehouden met de capaciteit van de bestaande infrastructuur en de voor de toekomst voorziene uitbreidingen? Waar zal onvoldoende capaciteit (kunnen) leiden tot sluipverkeer?
- Hoe zal de hoogwaardig openbaar vervoerbaan worden uitgevoerd?
- Hoe hoog worden de wallen en/of schermen waar de geluidafschermen de bebouwing ontbreekt langs de centrale as?
- Welke geluidbelastingen zijn te verwachten langs andere wegen dan de ontsluitingsassen?

Luchtverkeer:

Lopen er bestaande of toekomstige aan- en afvliegroutes van Schiphol over of in de nabijheid van Nieuw-Oost? Zo ja, liggen er 30, 25 en 20 Ke-contouren binnen het plangebied?¹⁸ Hoe zal de situatie zich ontwikkelen in het licht van de plannen ten aanzien van Schiphol zoals die zijn neergelegd in het Masterplan voor Schiphol?

Industrie:

Welke consequenties heeft uitbreiding van de UNA-centrale voor het Industrielawaal in de bouwlocatie? (De zone in de Nota van Uitgangspunten wijkt af van die in de Samenvatting, herziende versie).

¹⁸ Zie ook Bijlage 4, reactie nr. 6.

8.6 Lucht

Inzake de luchtverontreiniging is volgens de Commissie in de Startnotitie (blz. 40, 43 en 45) voldoende rekening gehouden met de opmerkingen in haar toetsingsadvies van 23 september 1988.

8.7 Veiligheid en leefmilieu

- Wat is de optimale hoogte van het op te hogen terrein van de woningbouwlocatie en de omringende dijken met betrekking tot de veiligheid van de woonlocatie enerzijds en de kosten anderzijds?
- Op blz. 30 van de Startnotitie wordt het wonen op pieren in het water van het Buiten-IJ aangekondigd. De pieren moeten bovendien dienst doen als golfbreker. Dit vereist een nadere omschrijving. Als de pieren worden uitgevoerd als caissons of een vergelijkbare constructie dan is de functie van golfbreker verzekerd. Als het daarentegen zou gaan om open constructies op palen dan helpen die niet of nauwelijks als golfbreker of golfdemper en kunnen problemen geven met onder tegen de plaat aan slaande golven.
In de Nota van Uitgangspunten staat overigens een caissonconstructie aangegeven. Daarentegen staat op blz. 19 van de Startnotitie dat onderheide pieren worden aangelegd. Wat wordt daarmee bedoeld?
- In par. 4.4 van dit advies is reeds het punt aangestipt van de bereikbaarheid van de nieuwe woonlocatie. Het is aan te bevelen dat het aanvullend MER het belang hiervan op het leefmilieu van de locatie beschrijft. Met andere woorden, hoe aantrekkelijk zal een woonlocatie Nieuw Oost kunnen zijn, die slechts via twee toegangswegen verbinding heeft met het aangrenzende land en de stad Amsterdam en daarvan gescheiden is door een randmeer, een grote bodemsaneringslocatie en het Amsterdam-Rijnkanaal? Welke gevolgen zal dit bij voorbeeld hebben voor de "modal-split" van alle verplaatsingen van en naar de locatie en hoe kan die worden veranderd ten gunste van het langzaam verkeer en het openbaar vervoer? Aan dit aspect is in de vorige m.e.r.-procedure heel weinig aandacht besteed.

8.8 Afvalstoffen

In par. 4.2.1.4 op blz. 42 van de Startnotitie wordt het aspect afval als belangrijk aangestipt. Het aanvullend MER moet duidelijk maken hoe de gemeente Amsterdam de in het betreffende gebied vrijkomende afvalstoffen van huishoudens en bedrijven gescheiden zal gaan inzamelen en verwerken.

8.9 Indirecte gevolgen van secundaire activiteiten

- Op welke wijze zal de aanleg van Nieuw Oost, eerste fase kunnen leiden tot nieuwe secundaire activiteiten, die hetzij positieve hetzij negatieve effecten voor het milieu hebben?

9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder f van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven"*.

De verschillende alternatieven moeten - althans met betrekking tot de milieugevolgen - worden vergeleken met de ontwikkeling van de bestaande toestand van het milieu zonder uitvoering van de activiteit als referentiekader. Kan een voorkeursvolgorde worden aangegeven per milieu-aspect?

Welke gangbare milieu-kwaliteitseisen en streefwaarden van het milieubeleid zijn daarbij beschouwd?¹⁹ In welke mate denkt Amsterdam haar doelstellingen, zoals vermeld op blz. 27 in par. 2.6 van de Startnotitie te kunnen verwezenlijken bij elk van de alternatieven?

Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de kostenaspecten worden betrokken. Dit is in het kader van m.e.r. niet verplicht, maar zal voor de concessie-aanvraag en het ontwerp-bestemmingsplan die tegelijk met het aanvullend MER moeten worden bekendgemaakt, toch plaatsvinden.

¹⁹ Zie ook de eisen ten aanzien van afstanden van rioolwaterzuiveringsinstallaties tot gevoelige bebouwing van de regionale inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne in Noord-Holland (Bijlage 4, reactie nr. 5).

10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Artikel 41j, lid 1, onder g van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens"*.

Welke leemten in kennis zullen blijven bestaan en welke betekenis mag daaraan worden gehecht voor de besluitvorming? Waarom zijn deze leemten blijven bestaan en van welke aard zijn zij (onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en/of in de gebruikte gegevens; andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot de milieugevolgen op korte en langere termijn; gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden)? Naar de mening van de Commissie kan de besluitvorming over de concessie-aanvraag, het bestemmingsplan en de speciebergings slechts dan worden afgerond wanneer een definitief besluit is genomen over de wijze van sanering van de verontreinigingen aan de Diemerzeedijk en wanneer de milieugevolgen van die sanering voor de locatie Nieuw Oost, eerste fase in voldoende detail kunnen worden aangegeven in het aanvullend MER. In de Startnotitie (blz. 49) is reeds aangegeven dat in het aanvullend MER een aanzet zal worden opgenomen voor een evaluatieprogramma van de daadwerkelijk optredende gevolgen van het milieu bij uitvoering van het voornemen. De vastgestelde leemten in kennis moeten worden betrokken bij de aanzet voor het evaluatieprogramma.

11. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 41j, lid 1, onder h van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven"*.

In de samenvatting van het aanvullend MER zal kort en overzichtelijk de kern van ieder van de hoofdstukken van het aanvullend MER moeten worden weergegeven. Wat betreft de onderlinge vergelijking van de alternatieven kan dit het beste gebeuren door middel van tabellen, figuren en kaarten.

Omdat door een deel van de belangstellenden en betrokkenen vanwege de omvang, de complexiteit (en de kosten van aanschaf) van het aanvullend MER waarschijnlijk alleen de samenvatting zal worden gelezen, is het belangrijk dat aan de opstelling daarvan veel aandacht wordt gegeven.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor
de inhoud van het milieu-effectrapport
Amsterdam Nieuw-Oost, Eerste fase

(Bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 68 van donderdag 5 april 1990

Milieu-effectrapportage (m.e.r.) Nieuw-oost Amsterdam

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland maken mede namens het gemeentebestuur van Amsterdam, de Minister van Verkeer en Waterstaat (mede namens hem Rijkswaterstaat, directie Flevoland) en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer het navolgende bekend. Ten behoeve van de besluitvorming met betrekking tot de bouw van circa 10.000 woningen en de aanleg van een jachthaven in het IJmeer te Amsterdam (eerste fase Nieuw-oost) zal een milieu-effectrapportage (MER) worden opgesteld.

Het MER zal worden opgesteld door of namens de initiatiefnemer, in casu het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam. Voor de realisering van de woningbouwlokatie en de jachthaven zal te zijner tijd een bestemmingsplan worden opgesteld en zullen o.m. vergunningen worden aangevraagd voor de landaanwinning en de berging van slib. *Startnotitie*

De wettelijk voorgeschreven procedure is aangevangen met het indienen van een startnotitie door de initiatiefnemer bij het coördinerende bevoegde gezag, in casu het college van gedeputeerde staten van Noord-Holland. De startnotitie is op 16 maart 1990 bij voornoemd college ingekomen.

In de startnotitie is een nadere uiteenzetting van de voorgenomen activiteit gegeven.

De voorgenomen activiteit bestaat uit een aantal deelactiviteiten die ieder afzonderlijk m.e.r.-plichtig zijn. De m.e.r.-plichtige besluiten zijn: het bestemmingsplan ex Wet op de Ruimtelijke Ordening voor het realiseren van de woningbouwlokatie alsmede de jachthaven; de concessieverlening ex Wet droogmakerijen en indijkingen voor de landaanwinning;

de vergunningverlening ex Wet algemene bepalingen milieuhygiëne voor de berging van slib en mogelijk de lozing van water.

Het bevoegde gezag

Het bevoegde gezag voor het bestemmingsplan is de gemeenteraad van Amsterdam. Voor de concessieverlening en de vergunningverlening voor de berging in het oppervlaktewater van het bij aanleg van Nieuw-oost vrijkomende slib is de Minister van Verkeer en Waterstaat het bevoegde gezag. Voor de vergunningverlening voor het storten op land (droge slibberging) is gedeputeerde staten van Noord-Holland het bevoegde gezag. Wanneer het slib verontreinigd is boven de toetsingswaarde is de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer het bevoegde gezag. Voor de mogelijke vergunningverlening in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is tevens de Minister van Verkeer en Waterstaat, namens hem Rijkswaterstaat, directie Flevoland het bevoegde gezag.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 5 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne zal één milieu-effectrapport worden opgesteld. Het college van gedeputeerde staten van Noord-Holland treedt op als coördinerend bevoegd gezag.

De richtlijnen

Voordat het milieu-effectrapport kan worden opgesteld dienen richtlijnen te worden vastgesteld, waaraan de inhoud van het rapport dient te voldoen. Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld opmerkingen te maken over de inhoud van de vast te stellen richtlijnen. De richtlijnen zullen worden vastgesteld door het bevoegde gezag.

Terinzageligging

Van 6 april tot 6 mei 1990 ligt de startnotitie tijdens kantooruren ter inzage bij:

1. De dienst Milieu en Water van de provincie Noord-Holland, Houtplein 33 te Haarlem;
2. Rijkswaterstaat, directie Noord-Holland, Florapark 9 te Haarlem;
3. Rijkswaterstaat, directie Flevoland, gebouw Smedingshuis, Zuiderwagenweg 2 te Lelystad;
4. Directoraat Generaal Milieubeheer, dr. Van der Stamstraat 2 te Leidschendam (bij de bibliotheek);
5. Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Koningskade 4 te Den Haag;
6. Voorlichtingscentrum, Binnenstraat van het stadhuis van de gemeente Amsterdam, ingang Waterlooplein;
7. Gemeentehuis Diemen, D. J. den Hartoglaan 1 te Diemen;
8. Stadsdeelraad Noord, kamer 107, Buikslotermeerplein 107 te Amsterdam;
9. Stadsdeelraad Watergraafsmeer, voorlichtingsbalie, Helmholzstraat 61 te Amsterdam.

Voorts liggen op voornoemde adressen ter inzage de herziene samenvatting van het MER ten behoeve van de Nota van uitgangspunten Nieuw-oost eerste fase en de nota van uitgangspunten. Buiten de kantooruren liggen genoemde stukken op de binnen de gemeenten Amsterdam en Diemen gebruikelijke wijze ter inzage.

Met betrekking tot de ter visie liggende stukken zal op donderdag 26 april 1990 om 19.30 uur in de Zuiderkerk, Zuiderhof 72 te Amsterdam een informatieavond worden georganiseerd. Een ieder wordt uitgenodigd deze informatieavond bij te wonen.

Inspraak

Opmerkingen met betrekking tot de vast te stellen richtlijnen kunnen tot 6 mei 1990 worden ingediend en moeten worden gezonden aan:

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

*Postbus 123,
2000 MB Haarlem.*

BIJLAGE 2

Brief van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland met verzoek om advies

		PROVINCIE	
		Commissie voor de milieu-effectrapportage	
Datum	3 april 1990	nr.	90-511056
Onderwerp	startnotitie MER Amsterdam Nieuw-Oost.	5 APR. 1990	Noord-Holland
		Gedeputeerde Staten	
		Provinciehuis Droef 3 2012 HR Haarlem Postadres Postbus 123 2000 MD Haarlem Telefoon 023-14 44 00 Telefax 023-31 44 82 Telex 41736 PBNH	
De Commissie voor de milieu-effectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT			
Behandelende dienst	Milieu en Water	Telefoon 023	-143781
Behandeld door	dhr. B. Hoogendorp	Uw kenmerk	-
		Afdeling	1A
		Bijlagen	div.
L.S.,			
Op 16 maart 1990 is bij ons college ingekomen de startnotitie van het college van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam voor de realisering van circa 10.000 woningen en een jachthaven in het IJmeer te Amsterdam (Amsterdam Nieuw-Oost). De overgelegde startnotitie en de daarbij behorende stukken liggen vanaf 6 april 1990 gedurende één maand ter visie.			
Ingevolge het bepaalde in artikel 41 n van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne stellen wij u mede namens het gemeentebestuur van Amsterdam, de Ministers van Verkeer en Waterstaat (mede namens hem Rijkswaterstaat, directie Flevoland) en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in de gelegenheid advies uit te brengen over de te geven richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport.			
Voornoemde startnotitie, de herziene samenvatting van het MER ten behoeve van de nota van uitgangspunten Nieuw-Oost eerste fase, de nota van uitgangspunten en een afschrift van de bekendmaking treft u bijgaand aan.			
Hoogachtend, Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,			
		griffier.	voorzitter.
De provincie heeft vijf diensten:			
Centrale Bestuursdienst			
Milieu en Water			
Ruimte en Groen		Bereikbaarheid per openbaar vervoer	
Wegen, Verkeer en Vervoer		Vanaf station Haarlem buslijnen 1, 2, 3, 71, 72, 92 en 93 van de NZH en de lijnen 140, 174, 176 en 191 van Centraal Nederland	
Welzijn, Economie en Bestuur			

BIJLAGE 3

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage die het onderhavige advies voor richtlijnen ten behoeve van de realisering van de woningbouwlocatie Amsterdam Nieuw-Oost en een jachthaven in het IJmeer te Amsterdam (eerste fase Nieuw-Oost) heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van dr. H. Cohen.

In de werkgroep hebben voorts zitting:

- dr. J.A. van den Berg, wonende te Zeist;
- prof.dr.ir. E.W. Bijker, wonende te Maassluis;
- ir. H.S. Buijtenhek, wonende te Deventer;
- drs. W.J. ter Keurs, wonende te Voorschoten;
- dr. H. Nieboer, wonende te De Bilt;
- dr.ir. N.P.H.J. Roorda van Eijsinga, wonende te Delft;
- ir. J. Termorshulzen, wonende te Berkel en Rodenrijs;
- prof.mr. J. Wessel, wonende te Noordwijk.

Drs. J.J. Scholten treedt op als secretaris van de werkgroep.

BIJLAGE 4

LIJST VAN INSpraakREACTIES EN ADVIEZEN¹

reactienr.	afzender/inspreker	datum schriftelijke reactie	korte omschrijving van de voor het milieu relevante punten
01	Stichting Natuur en Milieu te Utrecht	040590	Het voornemen betekent een inbreuk op de betekenis van het IJmeer als internationaal wetland en op de cultuurhistorische waardevolle entree van Amsterdam. De natte as tussen Waterland en het Vechtplassengebied mag niet worden verstoord. In feite moet het onderscheid tussen "Plan-alternatief" en "Meest milieu-vriendelijk alternatief" zo klein mogelijk zijn. Daarnaast dienen in het aanvullend MER locatie-alternatieven te worden onderzocht. De woningbouwbehoefte waaruit de noodzaak voor Nieuw Oost, 1e fase zou moeten blijken, dient onderbouwd te worden.
02	Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer te Edam	060590	De opmerking ten aanzien van het IJmeer, de alternatieven en de woningbouwbehoefte zijn gelijk aan die van de Stichting Natuur en Milieu (reactie nr. 1).
03	T. Hoevers te Amsterdam	250490	Pleidooi om het IJmeer te ontwikkelen als waterrecreatiegebied en niet voor woningbouw. Aanleg van Nieuw Oost zal aanleiding geven tot een verkeersverbinding door het IJmeer naar Almere.
04	Gemeente Diemen	010590	Het door GS Noord-Holland goedgekeurde bestemmingsplan Diemen-Noord 1988 houdt uitdrukkelijk geen rekening met een wegontsluiting van Nieuw Oost op de A1 via de Diempolder. De probleemstelling op blz. 28 van de Startnotitie is te eng geformuleerd en moet worden uitgebreid naar de regio Amsterdam. Het aanvullend MER moet dienovereenkomstig aangeven het aantal door geluid gehinderden in de bestaande stedelijke agglomeratie (en niet alleen in de bestaande stad, zoals vermeld op blz. 24 en 25 van de startnotitie) als gevolg van het voornemen tot aanleg van Nieuw Oost, eerste fase. Diemen vindt slibberging op het PEN-eiland onaanvaardbaar en in strijd met de plannen van de gemeente die zich richten op een combinatie van recreatie en natuur.

¹ Op 26 april 1990 vond een inspraakbijeenkomst plaats te Amsterdam. Omdat de Commissie bij het uitbrengen van dit advies slechts beschikte over een concept-verslag van die bijeenkomst, zijn de mondelinge reacties van de inspraakbijeenkomst niet opgenomen in deze lijst en dus ook niet verwerkt in het advies.

05	De regionale inspecteur van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne voor N-Holland te Haarlem	040590	Verwijzing naar het belang van de resultaten van het door de Grontmij uitgevoerde aanvullende onderzoek naar de verontreiniging van de Diemerzeedijk en de aanbevelingen van de "werkgroep Diemerzeedijk" inzake de te nemen saneringsmaatregelen. De aanleg van Nieuw Oost, eerste fase dient rekening te houden met de richtlijn van de regionale inspectie ten aanzien van afstanden van RWZI's tot gevoelige woonbebouwing. De inspecteur geeft de aanbeveling om het MER op te stellen voor de realisering van 40.000 woningen in plaats van alleen de voorgenomen 10.000 woningen van de eerste fase van Nieuw Oost. Dit in verband met het plan van Amsterdam uiteindelijk 40.000 woningen in het IJmeer te realiseren.
06	K. Velders te Amsterdam	030590	Verwijzing naar diverse fouten die zijn blijven staan in de herziene versie d.d. februari 1990 van de samenvatting van het MER Nieuw Oost (deel I). Aandacht wordt gevraagd voor alle belanghebbenden die nu wonen, werken of recreëren langs en in het plangebied. Bij harde westenwind naderen vliegtuigen Schiphol over het plangebied en veroorzaken daar geluidhinder.
07	Milieucentrum Amsterdam	030590	Verzoek om de m.e.r. uit te breiden naar het totale plan van woningbouw en niet te beperken tot de aanleg van de eerste fase. Daarbij moeten ook andere locaties in de regio worden betrokken. Voorkomen van toepassing van bestrijdingsmiddelen bij het beheer van wijkgroen. Stimulering van het langzame verkeer.
08	Frank van Dam Kleine Kraai te Amsterdam	mei 1990	Pleidooi tegen verlies van open water door landaanwinning in het IJmeer.
09	Directeur Landbouw, Natuur en Openlucht-recreatie in Noord-Holland	310590	Het MER dient de bestuurlijke haalbaarheid van het behoud van het PEN-eiland als ecologisch kerngebied met bufferzone te behandelen o.a. in verband met de plannen het PEN-eiland te benutten voor slibberging. Verder moet het MER aandacht besteden aan de mogelijkheden voor natuurbouw aan de Diemerzeedijk. Het meest milieu-vriendelijke alternatief zou ook de situering van bestemmingen moeten opnemen met aandacht voor de zonering van de functies natuur en recreatie; De Diemerzeedijk zou een natuurfunctie moeten krijgen. De park- en sportvoorzieningen zouden elders moeten worden geplaatst, b.v. in aansluiting op de jachthaven. Bij combinatie van natuur- en recreatiefuncties moet in de effectbeschrijving vooral aandacht worden gegeven aan het effect van verstoring.